

til han altid er berettiget, skulle udgaae. Dette Forslag støtter jeg paa en Betragtning af § 65 i Anordningen af 29de Juli 1846, som jeg med den høitærede Formands Tilladelse skal tillade mig at oplæse. Den lyder saaledes: „Under slige Sagers Behandling bliver, navnlig hvad angaaer de ved et Bando løb beliggende Møller og andre Bandoværker, at see afgjort, hvor stor en Bando masse sammes Besiddere i Forhold til Udstrækningen af de dem tilkommende Privilegier, nødvendigviis behøve, samt om ikke nogen Indskrænkning i denne Bando masse kunde opnaaes ved passende Forandringer i Værkets Indretning m. v., eller ved at forbinde anden Kraft med Bando kraften, begge Dele mod billig Erstatning, alt forsaavidt ikke Bedkommende maatte kunne formaaes til ligeledes mod billig Erstatning ganske at opgive Afbenyttelsen af Bando kraft, imod at anvende anden Kraft s. Ex. Windkraft, Dampkraft o. s. v.“ Denne Paragraph er rigtig nok kun indsat her for det Tilfælde, at Sagen kan afgjøres ved Forsik, men Grundtanken er dog den samme som i den af Udvalget foreslaaede Paragraph, og jeg kan derfor ikke see, at det vilde være rigtigt, at man, naar man gaar over til at ordne Sagen ved Lov eller Kjenndelse, skal indsætte en Bestemmelse, hvorefter Eieren i alle Tilfælde maa være berettiget til at fordrø fuldstændig Expropriation af hele Eiendommen, thi det er paa mange Steder Tilfældet, at Mølleren gjør Beboerne stor Ulempe, ikke af den Grund, at han virkelig behøver alt det Bando, der løber til hans Værk, men fordi han troer sig at være i Besiddelse af en Eien domsret over hele Bando massen.

Indenrigsministeren: Denne Paragraph er unødværlig, som af den ærede Ordfører bemærket, af særdeles Bigtighed, og den er af saa stor Bigtighed, at den ikke efter mit Begreb kan eller bør komme ind i en Lov som den foreliggende igjennem et Vædringsforslag, der er stillet til Lovens 2den Behandling; den er efter mit Begreb af en saadan Bessaffenhed, at den ialtfald bør gjøres til Gjenstand for en særlig Lov. Jeg er nu i og for sig ingen lunde tilbøielig til at gaae ind paa en Expro priation, hvorved den ene private Mand, om

ogsaa mod fuldstændig Erstatning, betages sin Eien dom til Gavn for en anden privat Mand, men jeg vil dog erkjende, at der undertiden kan være Omstændigheder, der kunne tale derfor, og at dette ogsaa muligviis kan være Tilfældet med Hensyn til det Tilfælde, hvorom der her er Tale. Her er imidlertid, om jeg maa bruge det Udtryk, Spørgsmaal om en dobbelt Expropriation, idet man paa den ene Side vil expropriere Møllere, Fabriekiere, de til Bramfart og Fiskegaarde Berettigede, og man paa den anden Side vil paalægge Bedkommende, der skulle have Gavn af den der ved opnaaede Tilladelse til at afbenytte Bando, mod deres Villie at tage Deel i Udgiften, naar et vist Antal Lodsieiere forlange Sagen afgjort paa denne Maade og tilbyde at udrede Halvdelen af Bessostningerne. Jeg erkjender, at der af det ærede Udvalg er taget alt muligt Hensyn til at forhindre de Ulemper, der kunne være en Følge af et saadant Forhold, men jeg maa dog for det Første bemærke, at det har sit Forblivende ved den endelige Kjenndelse af Land væsens eller maaskee Overlandvæsenscommis sionen, naar der er Spørgsmaal om Afgjørelse for til Fiskegaarde eller til Bramfart Beretti gedes Bedkommende, uden at der da er Spørgs maal om nogen særlig Expropriationslov. Det er mig derhos ikke ganske tydeligt, hvad det vil sige, at Spørgsmaalet dermed er afgjort for Brugerens Bedkommende, men i ethvert Tilfælde troer jeg, som sagt, at denne hele Bestemmelse er af en saadan Art, at den efter mit Begreb maa tages under nøiere Overvel else, inden man gaar ind paa den; den maa gjøres til Gjenstand for et særegt Lovforslag, som jo kan blive forelagt i en følgende Ses sion. Denne Sag er af en saadan Bigtighed, at jeg, naagtet jeg, som jeg sagde i sidste Møde, nødvendig bruger en saadan Udtalelse, ikke, hvis denne Paragraph indbringes i Lovforslaget, troer at kunne forelægge Lovten til Sanction.

Kjær: Hvis jeg ikke misforstod den høitærede Indenrigsminister, maa jeg tilstaae, at hans Udtalelse i høi Grad glædede mig, thi det forekom mig, at han i Begyndelsen af sit Foredrag gav os Udset til en Expropriationslov angaaende dette Spørgsmaal, hvorom der